

צדור ידיעות

מן המזרח התיכון

החליטה ממשלת סוריה להנהיג אימונים
בנשק קל בבתי הספר.

עיראק

חוגים יודעי דבר בבגדד מעריכים את
מספר חיילי הגיוס בעיראק בשנת 1947
ביותר מ-15 אלף איש.

בדמשק נוסדה חברת תעופה בהון של
שלושה מיליון לירות סוריות. בין בעלי
המניות אזרחי הארצות הערביות השכנות
וכן ערבים מארץ-ישראל. החברה קנתה שני
אווירונים שיחלו בקרוב בטיסות-שידות.

מיניסטריון ההגנה העיראקי עומד להקציב
למעלה מחצי מיליון לא"י להרחבת חיל
התעופה העיראקי.

„לאוריאן“ היוצא בבירות מוסר על משא-
ומתן שהחל בין בעלי-הון אמריקאיים ובין
סורים בדבר יסוד קו אויר דמשק-ניו-
יורק. כן מוסרים על ביקורם הקרוב של 20
מומחים בריטיים לתעופה בסוריה.

ממשלת עיראק תכננה תכנית בעלת היקף
גדול לפיתוח תחבורת מסה"ב בארצה. ההר-
צאות תהיינה 5 מיליון דינר. סיום הגשמת
התכנית ב-1950. לפי תכנית זו החלו
בהנחת קו מסילת-ברזל באורך של 69 מיל
בין כירכוך וארבל ובבנין גשר על החדקל.
כן תוקם תחנת רכבת מודרנית בבגדאד.

סוכנות הידיעות הערבית מודיעה, כי החל
מראשית שנת 1947 מתחילה חברת התעופה
הסורית לקיים את שירותה בקו פנימי —
דמשק-חלב-הפרת-הג'זירה וחזרה באותו
יום. לאחר זאת יפתחו שני קוים לחוץ-לארץ
שלוש פעמים בשבוע: לבגדד ולקהיר.

באמצע חודש דצמבר החלה חברת התעו-
ר הפעיראקית בטיסות בין עיראק, ארץ-
ישראל ומצרים. האווירונים יוצאים בכל יום
שלישי ושבת בשבוע בבגדד דרך לוד
למצרים וחוזרים למחרת היום (ימי רביעי
וראשון) בדרכם חזרה. אוירוני החברה הם
מסוג מטוסי „דקוטה“ ובהם 21 מקומות
ישיבה וסידורי נוחות אמרים.

סוכנות הידיעות הערבית מסרה (29/11)
על גילוי מכרות אורניום בהרים שעל
גבול סוריה ולבנון.

סוריה

משלוח טנקים כבדים שהוזמנה ממשלת
סוריה מאנגליה הגיע לסוריה. הטנקים מצו-
יידים במכונות יריה ואלחוט.

הצירות הסורית בושינגטון הודיעה לממ-
שלטה כי ערך הרכוש הצבאי של ממשלת
ארה"ב שנשא בארצות הערביות מגיע ל-
20 מיליון דולר. בין מיניסטריון המלחמה
ובין מיניסטריון החוץ הוסכם שרכוש זה
יימכר לממשלות הערביות שזה בשוה לכל

לפי ידיעה של סוכנות ידיעות ערבית.

מצרים

העתון הצרפתי „לה מתר” מוסר כי הצבא הבריטי החונה ליד תעלת-סואץ במשולש: תל-אליכביר, פורט-סעיד וסואץ, מספרו קרוב ל-60 אלף, בכלל זה הצבא הפולני של הגנרל אנדרס. נוסף לכך נמצאים באיזור הנ”ל 20 אלף פקידים אזרחיים ויותר מ-90 אלף שבויים גרמניים הנהנים מחופש גמור בסביבות מחנותיהם.

בשעתו נאותה ממשלת מצרים לבקשת ממשלת ארה”ב להקים תחנת שידור אמריקאית בקהיר. אך ועדות התחבורה בסינט ובפרלמנט המצריים לא אישרו תוכנית זו ודרשו לבטל את הפקודה הצבאית להרשות לאמריקאים להקים תחנה זו.

ב-15/12 מסרו שלטונות הצבא האמריקאי במצרים את שדה-התעופה „ריין פילד”, שנבנה ע”י חיל התעופה האמריקאי, לשלטונות הצבא המצרי. הוחלפו ברכות הדדיות. הוסר הדגל האמריקאי והונף הדגל המצרי לקול נגינת המנוני שתי הארצות. שדה התעופה ייקרא מעתה ע”ש המלך פארוק.

מצרים הציעה שועידת מסה”ב במזרח התיכון תיערך בקהיר ולא בקושטא, כפי שהוצע לראשונה. סוריה ועיראק הסכימו להצעה החדשה. אך תורכיה מתנגדת וטורענת שיש לדחות את כינוסה של ועידה זו ממרס 1947 (המועד שנקבע) למועד יותר מאוחר. לטענתה, הבעייה העיקרית שהועידה צריכה לדון בה: הנהגת קו הרכבת קהיר—קושטא. אינו אקטואלית. מאחר שקו מסה”ב חיפה—בירות אינו ניתן כרגע לשימוש.

סעודיה

דובר מטעם ממשלת ארצות-הברית הודיע כי הממשלה החליטה לבנות בסיס צבאי בסעודיה וכן נמל מודרני בעומאן שבמפרץ הפרסי, כדי להבטיח את האינטרסים הכלכליים של ארה”ב ולהקל על ניצול מקורות הנפט.

ארץ ערבית. הכסף יוקדש לחיזוק הקשרים התרבותיים והכלכליים בין ארה”ב והארצות הערביות.

חברת „גנרל מוטורס” האמריקאית שיגרה משלחת מהנדסים לסוריה וללבנון כדי לבדוק את האפשרות של הקמת בתי חרושת גדולים בארצות אלו, להרכבת מכוניות וייצור חלקי מכוניות.

מוסרים כי המשלחת נוטה לבחור בלבנון כמקום הקמת בתי-החרושת בגלל הקשר הייחסי הנוח ממנה.

ב-16/12 הוצא לפועל פס”ד מות בתליה נגד המורד העלאוי סולימן מורשד ושנים מעוררים.

לבנון

ב-19/11 נחתם ההסכם בענין העברת קו מסה”ב חיפה-בירות לידי הממשלה הלבנונית. בעלותה של ממשלת הלבנון על הקו תהיה מראש אל נאקורה. הקו נמשך דרך בירות, טריפולי עד שהוא נפגש בקו התורכי—העיראקי. ארכו 120 מיל ומחירו 5 מליון לירות לבנוניות (כ-500 אלף לירות). מחיר שישולם לאוצר הבריטי ב-17 תשלומים חלקיים.

קו זה נבנה כידוע בשנות המלחמה האחרונה לצרכים צבאיים. מעתה יעמוד לשרות אזרחי ויקשר את מצרים עם תורכיה ואירופה. בזה הוגשמה התכנית הידועה של „אכספרס המזרח” המקשר את קהיר עם תעלת למנש דרך היבשה.

ב-24.11.46 חגג אירגון ה„כתאייב” (פלנגות) המארגניות בלבנון את יום מלאת עשר שנים להווסדו.

בפברואר 1947 עומד להיפתח שדה תעופה חדש בשם האלדה, בקרבת בירות. זה יהיה אחד משדות התעופה הגדולים בלבנון ובמזרח התיכון בכלל.

תימן

ממקורות תימניים נודע לסוכנות "יוניטד פרס" האמריקאית, כי האמיר אברהים סייף אסלאם, הבן השמיני של האימאם יחיא, פנה לעבד אל-רחמן עזאם, מזכיר הליגה הערבית בבקשת עזרתה לשינוי המשטר שכפה אביו על תימן. אם לא תתערב הליגה עלולים להתרחש בתימן מאורעות רציניים. — יודעי דבר סבורים שהריב בענין ירושת כסא האימאם יחיא, שהגיע לגיל של 80 שנה, הוא סיבת פנייתו של האמיר סייף אל-אסלאם, האמיר עצמו נמצא בעז.

ממשלת ארה"ב פנתה בבקשה לתימן שתתרשה לשלוש חברות אמריקאיות לפעול בתימן. הכוונה לחברות שתעסוקנה במסחר ובמפעלי פיתוח. ידוע כי תימן מעוניינת להשיג מכונות אמריקאיות לסלילת דרכים ומפעלי השקאה.

כתבו של "ניוירוק טיימס" בגידה מוסר ממקורות תימניים שמשלחת סוביטית הכור ללת מומחים לכלכלה וגיאולוגיה תבקר בראשית חודש ינואר בתימן, לפי הזמנת האימאם יחיא. המשלחת תחקור אחר מחצבי זהב וכסף שמשערים שהם מצויים בתימן. האימאם הומין משלחת רוסית עוד בתחילת שנה זו אולם כשנודע לרוסיה שמשלחת אמריקאית כבר נמצאת בתימן סירבה לשלוח משלחת משלה.

נפט ומפעלי נפט במזרח-התיכון
כמאה מיל מקו הנפט החדש מכירכוך לחיפה, שבהנחתו עוסקים עכשיו, כבר הונחו. חברת הנפט העיראקית החלה בהקמת בתי-ידירה לפקידים בחיפה ובמקומות אחרים לאורך הקו. כן מוסרים שהחברה עושה הכנות לבקמת כמה מפעלים בעזה.

"אדיפאע" מוסר כי בחיפה יבנו מספר בתי זיקוק נוספים בקשר עם התכנית להכפיל את התוצרת השנתית עד לארבעה מיליון טון בשנה.

חברת הנפט העיראקית החלה כבר בהנחת צינור נפט אחר לטריפולי דרך דייר

אל-זור, תדמור וחומס. לצדו של צנור זה סוללים כביש אספלט. החברה מעסיקה בסוריה 400 פקידים סוריים ו-15 פקידים אנגלים ולבנוניים.

חברות נפט בריטיות פועלות באזורי חומס וחלב. ה"חברה הסורית לקידוח" החלה כבר בשכירת פועלים ופקידים לשם חיפוש נפט בסביבת חלב ועפרי. לפי העתון הלבנוני "צוות אל-שעב" החברה הנ"ל היא סורית לפי שמה אך בריטית בהונת.

נסתיים המו"מ בין ממשלת סוריה ובין חברת הנפט הערבית-אמריקאית שלפיו מותר יהיה לחברה להעביר צינור נפט על אדמת סוריה תמורת מליון לירות שתקבל מממשלת סוריה. סופו של צינור הנפט יהיה בטריפולי.

30 אלף פועלים יחלו בעבודה הנחת צינור הנפט שיגמר בלבנון, מלבד מפקחים ומנהלי עבודה. העבודה תימשך כשנה. לדברי מנהל חברת הנפט האיראנית יגדל מספר הפועלים עד למאה אלף.

ב-9/11 בא לבירות מנהל חברת הנפט הסודית (אמריקאית) ונפגש עם מינסטרי החוץ והכספים הלבנוניים. דנו בענין העברת צינור הנפט הסודי לחוף הלבנון.

בעבר הירדן נרשמה חברה להנחת צנורות נפט בארצות הערביות בשם "טראנס ערביאן פייפ ליין קומפני" שכבר קיבלה זכיון לכך בארץ-ישראל ובלבנון. הזכיון נמסר ל-70 שנה. המנהל בעבה"י — חיייד שוכרי בק, מנהל בנק עותומן ברבת-עמון. ארץ-ישראל

מפקדת הלגיון הערבי בחיפה מכחישה ידיעה שנתפרסמה ב"הבוקר" שהלגיון גייס 500 ערבים ארץ-ישראליים. לפי חוק שנתפרסם לפני כשנה מותר רק לעבר-יירדנים להתגייס ללגיון הערבי.

ה"פלסטין" מודיע ממקור מוסמך שבענין מיזוג ה"נג'אדה" וה"פתחה" הושג

הסכם סופי, בימים הקרובים יוכרו הדבר. עתה דנים על חלוקת התפקידים הראשיים בארגון החדש ששמו יהיה: ארגון הנוער הערבי (מונזמת אל-שבאב אל-ערבי).

ב-22.12.46 התקיים ביפו מפקד ארצי של ה"נג'אדה" למלאות שנה להיווסדה. השתתפו כ-3000 נג'אדים במדים. התגייסה נפתחה בשירית ההמנון של ה"נג'אדה". לאחר זה נאמו מפקדי המחוזות השונים. אלה הרגישו את הסכנה המרחפת על הארץ עקב העליה היהודית, ונגד מוכרי הקרקעות ליהודים. לבסוף דיבר המפקד העליון, מחמד נמר

החוארי נגד הטרור היהודי ונגד משטר המפלגות והמשפחות בציבוריות הערבית בארץ שהנהיגו אותו, הנכבדים והעשירים". לאחר האסיפה יצאה תהלוכה גדולה ברחובות העיר לעבר מגרש "בצה", שנמשכה שלוש שעות. התנועה ברחובות בהם עברה התהלוכה נפסקה. בראש התהלוכה צעדו נשאי הדגלים ותומורת. הקהל שעמד ברחובות מחא כף. במגרש "בצה" נערך המפקד. מכאן יצאו בתהלוכה אל מועדון הנג'אדה ביפו. השלטונות השגיתו על הסדר. — והתגייסה צולמה ע"י חברת הסרטים מסרו גולדוויץ-מאיר.

מ י ו מ ה ב ח ו ב ר ת

ב "מיומה" שבחוברת הקודמת של "מערכות" (ל"ו) כתבנו:

"אין אנו מרחיבים את הדיבור בחוברת זו בענין הידיעות שנתפרסמו במשך החדש האחרון בדבר, נסיגת בריטניה מהמזרח התיכון אל יבשת אפריקה", ואשר גרמו לסנסציה לא מעטה הן בעתונות והן בקרב דעת הקהל. לשם שמירת חוש המידה אצל ציבור הקוראים לגבי הערכות קיצוניות מדי, אשר הולידו הידיעות הנ"ל, הגנו מביאים כאן (בעמוד 86) את הערכתו השקולה של קפיטן סיריל פולס, והערות מעטות מאת המערכת. את עצם ענין בקורת המושגים האימפריאליים של בריטניה לגבי המזרח-התיכון ואפריקה, והרקע עבורה, הארנו הערה מקפת עוד בחוברת יולי של "מערכות", זמן רב בטרם יצא ענין זה אל במת העתונות היומית והפך לדבר שבסנסציה. אנו מפנים את תשומת לב הקוראים לשלוש הסקירות בענין זה, לבחינתו השונות, שנתפרסמו בחוברת ל"ה" (עמ' 15)."

מחוסר מקום לא היה ביכלתנו לפרסם באותה חוברת את החומר הנוסף, שהגיע כבר אותה שעה לידנינו, חומר שהיה בו כדי להרחיב את יריעת הרקע לשיקולים ודיונים בדבר העתקת מרכז הכובד של הבסיסים הבריטיים, שב"תחנה" בין בריטניה ואוסטרליה, מ"המזרח התיכון" דרומה, אל אפריקה המזרחית. כוונתנו, בראש וראשונה, למאמרו של בריגדיר ברונסקיל הניתן בחוברת זאת, בעמ' 4 והמגלה את אותו הלך המחשבה האימפריאלי (ההגנתית אך גם הכלכלית והמדינית הכללית) שהחל מסתמן, לפחות בתורת זרם, מאז התבלטות ערכה של אפריקה בשנות המלחמה האחרונה — מזה, וראשית השתלפותה של הודו ממסגרת-הקיסרות המסורתית — מזה. מאמר זה, השופך אור עובדתי מענין הן על המחלוקת הבריטית-המצרית בענין סודן, הקרובה כ"כ אל אוגנדה (זה המרכז המוצע ל"פדרציה" של אפריקה הבריטית); וגם על אהדתו המיוחדת של מר בוין להענקת עטרת הממלכתיות לאומה הסומלית ולהקמת "סומליה רבתי" בבליטתה המזרחית של אפריקה, המהווה את הגישה הכלכלית-אמצעית. אל קניה ואל הריה שאקלימם נוח כל כך לאירופים, ואל נמלה שבאוקינוס ההודי מומבסה. ואגב אורחא, — מכאן, יחד עם השימוש הצפוי בקנה-מידה רחב בכוח-העבודה האפריקאי גם